

*Domoznanski večeri v
Slovanski knjižnici
Einspielerjeva 1, kletna dvorana*

*Ljubljana v gibljivih slikah
filmske projekcije, predavanja, razstave*

Matjaž Klopčič (1934 – 2007)

torek, 11. aprila 2017, ob 19. uri

film: *NA SONČNI STRANI CESTE* (1959)

predavanje: *Matjaž Klopčič: Nečiste podobe
čiste misli* – **dr. Stojan Pelko**

tematska razstava

torek, 6. junija 2017, ob 19. uri

film: *NA PAPIRNATIH AVIONIH* (1967)

pogovorni uvod: *Ljubljana skozi lečo
Matjaža Klopčiča* – **dr. Miklavž Komelj**

tematska razstava

torek, 10. oktobra 2017, ob 19. uri

film: *ROMANCA O SOLZI* (1962)

predavanje: *Romanca o solzi: rahločutne
vizije Matjaža Klopčiča* – **Maja Weiss**

tematska razstava

Za sodelovanje se zahvaljujemo predavateljem
in Slovenskemu filmskemu arhivu
pri Arhivu RS

april

junij

oktober

Matjaž Klopčič (1934 – 2007)

**LJUBLJANA V
GIBLJIVIH
SLIKAH**

filmski ciklus

Slovanska

knjižnica 2017

kletna dvorana

Slovanska knjižnica že šesto leto zapored pripravlja cikel domoznanskih večerov, ki s pomočjo starejših filmskih zapisov, predavateljev in priložnostnih tematskih razstav iz bogatega gradiva knjižnice prikazujejo Ljubljano z njej lastnih, različnih vidikov.

Ob 10-letnici smrti režiserja in Ljubljančana Matjaža Klopčiča posvečamo letošnji **filmski cikel Ljubljana v gibljivih slikah**

prav njemu. Matjaž Klopčič velja za osrednjega filmskega umetnika druge polovice prejšnjega stoletja. V slovenski in tedanji širši

jugoslovanski prostor je prvi prinesel povsem nov filmski slog, Ljubljano samo pa je znal prikazati na nepozabno nostalgичen in vpliven način. Najgloblji pečat je dal jugoslovanskemu filmu v šestdesetih letih: *Zgodba, ki je ni* (1967) in *Na papirnatih avionih* (1967) ga uvrščata med vodilne predstavnike jugoslovanskega avtorskega filma, slovenskim gledalcem pa se je neizbrisno zapisal v srce s filmom *Cvetje v jeseni* (1973). Je avtor 34 vrstno različnih filmov, poleg režije pogosto tudi njihov scenarist.

Da je imela Ljubljana za Klopčiča poseben pomen, lahko že na prvi pogled ugotovimo iz naslova njegovega zadnjega celovečerca – *Ljubljana je ljubljena* (2005) – a z natančnim ogledom njegovih prvih stvaritev postaja jasno, kako zelo se je režiser, po osnovni izobrazbi arhitekt, že od samega začetka zavedal posebnosti ter estetske in umetniške vrednosti ljubljanskega prizorišča. Prek filmske umetnosti ga je ponesel v svet, pa ne le to: njegov globok humanizem in nevpadljivi humor osvetljuje tako na videz nepomembne vsakdanje utripe mesta kot njegove manj ugledne ali nenavadne kotičke. Izrisuje se v mimoidočih meščanih, pa dobrovoljnih delavcih, za red močno

zaskrbljenih policajih, mladenkah, razgrajčih, branjevkah, pa brezštevilnih otroških pogledih in njihovih igrah. Klopčičeva kamera je za vedno ujela mimobežne trenutke nekih drugih, a

neizpodbitno resničnih drobcev minulosti. Ti lahko vsem, ki se jih spominjajo, pričarajo njihovo lastno zgodbo; drugim, ki jih niso poznali, pa omogočajo odstiranje neznanih podob ter razbiranje duha časa iz nezapisane in neuradne zgodovine.

V torek, 11. aprila 2017, ob 19. uri si bomo na prvem domoznanskem filmskem večeru najprej ogledali drobno poetično umetnino, Klopčičev prvenec ***Na sončni strani ceste* (1959)**. Spremljamo delovni dan uličnega umetnika, ob tem pa se pred našimi očmi vrstijo prizori ljubljanskega vsakdana pred skoraj šestdesetimi leti. Sledilo bo predavanje **filmskega strokovnjaka, sociologa in filozofa, dr. Stojana Pelka** ***Matjaž Klopčič: Nečiste podobe čiste misli***. Kot pravi predavatelj, gre za »*uvod v ustvarjalni opus največjega intelektualca med slovenskimi filmskimi režiserji. Skozi arhitekturo vizije avtorja Cvetja v jeseni in Iskanj se bomo sprehodili od njegovega prvega*

kratkega filma Na sončni strani ceste do testamentarne ljubljene Ljubljane. Preplet življenja in dela nam bo razkril medvojnega ilegalčka, študenta arhitekture, sabljača, pariškega cinefila, profesorja filmske režije in subtilnega premišljevalca lastnega dela – in življenja«.

V torek, 6. junija 2017, ob 19. uri bomo predstavili Klopčičev avtorski film, celovečerec ***Na papirnatih avionih* (1967)**. Po mnenju mnogih gre za enega njegovih najboljših filmov. V njem prepoznavamo značilen novovalovski slog, s katerim se je režiser srečal na študiju v Parizu.

Zanj je značilno, da opušča podrejenost vsebinsko in pomensko jasni zgodbi ter z osnovnimi elementi (filmske) konstrukcije – podobno kot modernizem v literaturi – pelje gledalca v povsem drug horizont, najpogosteje v notranji, čustveni in miselni svet protagonistov, ob vsem pa gledalčevi interpretaciji pušča širok prostor svobode. ***Na papirnatih avionih*** je tako film, kjer je v filmske skice ovita, čeprav na koncu zaokrožena in razmeroma preprosta lirična zgodba o ljubezni in mladostni odločitvi, zgolj okvir, ki drži gledalca v meditativni napetosti.

Tudi prizorišče samo – v tem primeru pretežno Ljubljana – je lahko iniciacija v reflektivno poglobljen estetski doživljaj. S slednjim pa že vstopamo na polje umetnosti, zato smo se odločili, da bomo pred filmom na kratko spregovorili o poetiki Klopčičevega prostora **s pesnikom in umetnostnim zgodovinarjem dr. Miklavžem Komeljem**. Moderatorica pogovora ***Ljubljana skozi lečo Matjaža Klopčiča*** bo mag. Kristina Košič Humar.

Klopčičeva kamera se pogosto ustavlja na otroških obrazih. Prav njegov najbolj avtorski kratki film, ***Romanca o solzi* (1961)**, kjer nastopi Klopčič kot režiser, scenarist in scenograf, govori o otrocih. Z njim se spustimo v skoraj že pozabljeni svet zvedave otroške svobode, svet

zaupljivih pričakovanj, igrivosti in nedolžne pristnosti, nad katerega se med brezskrbnim rajanjem po ljubljanskih ulicah zgrnejo prve nepričakovane in zahrbtnje sence. Na zadnji domoznanski filmski večer, ki bo **v torek, 10. oktobra 2017, ob 19. uri** smo povabili **nekdanjo učenko Matjaža Klopčiča, filmsko ustvarjalko in prodorno režiserko, Majo Weiss**. Po ogledu filma nam bo o Matjažu Klopčiču spregovorila v predavanju ***Romanca o solzi – rahločutne vizije Matjaža Klopčiča***.

Cikel domoznanskih večerov pripravljajo: Jelka Golli (razstave), mag. Kristina Košič Humar (besedilo, oblikovanje) in Simona Pečenik (tematska zasnova).